

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 31. ANULU XVIII.

Telegrafulu ese de două ori pe săptămână: joi și Duminecă. — Prenumeratiunea se face în Sabinu la expeditorul foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețulu prenumeratiunei pentru Sabinu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei și pen-

ru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țieri străine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Insbrato se platescu pentru intea ora cu 7. cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabinu, in 19 Aprilie (1 Maiu) 1870.

Programa

pentru sinodulu archidieceșanu ortodoxu conchiamatu pre Duminecă Tomei 1870.

1. Duminecă Tomei la 8 1/2 ore inceperea santei Liturgii cu chiamarea sântului Duchu.
2. Duminecă Tomei la 11 ore înainte de amedi deschiderea sinodului prin cuvântarea presidiale.
3. Constituirea provisoria a unoru notari sinodali
4. Verificarea membriloru.

Apoi în zilele următorie se voru tractă pre rendu cele prescise în §ii 94. 95. și 96 din statutulu organicu.

Dela presidiulu sinodului archidieceșanu.

Conspectu.

asupr'a cercurilor electorali din archidieceș'a Transilvaniei și a deputatiloru sinodali alesi intr'ensele.

Cerculu I, Seliscea, deputatii, par. Prot. Ioanu Hani'a și Domnii Elia Macelariu și Iacobu Bologa;

Cerculu II, Resinari, deputatii, par. Prot. Ioanu Panovicu și domnii Petru Roșă și Iacobu Bologa;

Cerculu III, Sebesiu, deput. par. Prot. Ioanu Tipeiu și dd. I. Parschiv și I. Munteanu;

Cerculu IV, Agnit'a, deputatii par. Protos. Nicolau Pope'a și dd. Ioanu Tecontie și Moise Branisce;

Cerculu V, Sighisior'a, par. Prof. Zachari'a Boiu și dd. Ioanu Siandru și Ioanu Pop'a;

Cerculu VI, Fagarasiu, par. Prot. Petru Popescu și dd. Ioanu Brannu de Lemény și I. Codru Dragosiahu;

Cerculu VII, Deagu, par. Prot. Parteniu Trombitasiu și dd. Ioanu Pinciu și Servianu Popovicu;

Cerculu VIII, Bradu, par. Prot. Moise Lazaru și dd. Dr. Iosifu Hodosiu și Daniilu Gaboru;

Cerculu IX, Galati, par. Prof. Ioanu Popescu și dd. Michailu Orbonasiu și Basil. Buzdugu;

Cerculu X, Hondolu, par. Prot. Sabinu Pisu și dd. Petru Demianu și Petru Piosiu;

Cerculu XI, Sacele (Brăsovu), par. Prot. Iosifu Baracu și dd. Ioane Alduleanu și Dr. I. Mesiot'a;

Cerculu XII, Eliopatacu, par. Prot. I. Metianu și dd. Ioanu Alduleanu și Ioanu Puscariu;

Cerculu XIII, Abrudu, par. Prot. Ioanu Gallu și dd. Dr. Iosifu Gallu și Rubinu Patiti'a;

Cerculu XIV, Turd'a, par. Adm. prot. Nicolau Fodoreanu și dd. Ioanu Filipescu și Dr. Basiliu Glodariu;

Cerculu XV, Hatiegu, par. Prot. Ioanu Papiu și dd. Ioanu Noacu de Hunyad și Nicolau Cristea;

Cerculu XVI, Calat'amare, par. Prot. Basil. Rosiescu și dd. Petru Nemesiu și Dr. Iosifu Gallu;

Cerculu XVII, Rohi'a, par. Adm. prot. Samuilu Cupsi'a și dd. Ioanu Cosmuti'a și Iovu Popu;

Cerculu XVIII, Ili'a, par. Prot. Ioanu Ratiu și dd. Demetriu Moldovanu și Ioanu Orbonasiu;

Cerculu XIX, Oresti'a, par. Prot. Nicol. Popovicu și dd. Dr. A. Tincu și Dr. Lazaru Petcu;

Cerculu XX, Alb'a-Iuli'a, par. Prot. Alexandru Turdasianu și dd. Nicolau Gatanu și Gavriilu Miheltianu

Biserica in genere si cu privire la romani.

I.

Paganismulu este in multe privintie si de multe ori obiectulu de predilectiune alu lumei culte. Classicitatea lui, carea cuprinde in sine dezvoltarea gustului in privint'a simtiriloru și până la unu gradu și dezvoltarea spiritului, este foarte adese pusa mai pre susu de vieti'a noastră moderna creștină. Cu toate ca ori cum va judecă cineva lucrurile, va afli, ca paganismulu nu s'a pututu radica de adreptulu la sublimitatea universalitatii nici n'a strabatutu marginile tierrurite a le vietii terestre; din contra, paganismulu a trasu chiaru si coriulu, si duminieru in cerculu seu tierruritu terestru, ascriindu ceriulu insusirile pamentului si duminieru, pre carea si o a multiplicatu dupa preceperea sea, slabiciunile omenesci. Dieii pagăniloru aveau, in olimpele lor, palaturi frumoșe, si petreceau in mancări si beuturi, se si certau si se bateau câte odata, se insielau prin intrigi unii pre altii, aveau protectorii si clientii sei, cu unu caventu, ei dupa mitulu paganescu, faceau toate câte trebuie si nu trebuie se faca omenii pre pamentu.

Spiritulu omenescu, carele a fostu totu deun'a nisuioriu către sublimu și către adeveru, s'a apropiatu si sub paganismulu de multe ori de virtutile cari le lauda si le onoreza si creștinismulu. Inse fiindca elu, adeca spiritulu omenescu, avea unu radimu moralu că elu descriu alu dieiloru, seu numai puterea sea subjectiva, cadea foarte lesne in rataciri. Virtutile lui se reduceau la o observantia reciproca, inse totusi egoistica, pentru ca se intempla numai in o clasa de omeni, pentru o nativitate, seu pentru unu seculu. Casturite, asiaticiloru, sclavii si femeile din anticitate ne suntu unu numeru insemnatu de dovedi, căti omeni erau, cari nu se puteau bucura de drepturile omenesci, iera femeia era privita mai numai de unu obiectu domesticu, cu carele domnulu casei, seu familiei, putea dispune dupa placu si pre care „obiectulu“ lu avé in unulu seu mai multe esemplare.

Poesi'a classica este plina de esemple despre egoismu casticu, manifestatu in distinctiunea regiiloru si principiloru, manifestatu in distinctiuni nationale si sociali, manifestatu prin acumularea de femei in ginaichionele grecesci, unu felu de harumuri antice. *)

Partea filosofica? Acest'a e seu filosofia naturale seu unu felu de invetiatura despre natura, seu filosofi'a reflexiunei subiective.

Nu pentru că sa tractam sistemele filosofice a le paganismulu, dara că sa vedemu inaltimea până la carea se putea radica spiritulu omenescu intre marginile acestuia, sa damu seama in vre-o câteva liniaminte mai pre largu miscarea spirituale chiaru a cugetatoriloru celor mai eminenti de pre acele tempuri.

Cele două scóle mai vechi filosofice, numite cea vechia si cea noua ionica, reducu toate aratările (fenomenele) in lume la principulu unei substantie inerte (trândave) primitive. Lumea cu toate ale sele e numai unu siru de transformari a acestei substantie seu materii. Scól'a cea noua ionica face din materi'a acest'a primitiva o abstractiune, care o numesce putere primitiva si care e conditionata

*) Concubinatu, poligami'a.

*) Vedi Iliad'a lui Homeru si alti autori Eleni.

de amestecarea celor patru elemente (aeru, apa, focu si pamentu).

Abia dela Socrate (+399 ant. Chr.) se incepe o alta directiune, pre carea unii o numescu cea a cugetării obiective, iera Schwegler o cuprinde in urmatoarele: „Dreptu problema si inca unica umanitari'a, dreptu punctu de manecare a filosofiei i se pareu lui (Socrate) cunoscuti'a de sine, delliculu γνῶσις αὐτόν! tota cealalta sciintia (Wissen) o declară de nemomentuosa si fara de pretiu, in catu elu se lauda inadinsu cu nesciinti'a sea si credea a intrece cu sapienti'a pre alti omeni numai prin recunoscerea nesciintiiei“.

Meritulu acestei filosofii se pare ca este deschiderea drumulu către o reflexiune nepreocupata si către fundarea unoru maxime, cari omulu sa le faca in deplina sciintia de sine pentru binele seu. Urmările inse unei invetiaturi, restrinse la subiectu. s'au aratatu in scólele dezvoltate din filosofi'a lui Socrate, căci au degeneratu in despretiurea tuturor lucruriloru (Stoicismulu, cinismulu) până unu Diogene a aflu de bine a locu in o bute si a caută unu omu cu lampasiulu diu'a, si de alta parte in apretiurea lucruriloru, in catu toate erau privite că destinate numai pentru placerea individulu (epicureismulu).

Acestea suntu trasurile fundamentali, pre cari se basă viati'a in pagănatate si cari cu tempulu au sguduitu traditiunile poetice de diei si au datu de golu neajunsurile unei vietii spirituale pentru acei ce nu puteau afli nici in rigidulu stoicismu separatist, nici in desfrinatulu epicureismu destula consolare si multumire.

Judaismulu avea cunoscuti'a unui Ddieu nevediatu, carele a facutu atatea minuni cu poporulu celu alesu alu seu. Dara contactulu celu desu cu poporele pagane l'au adusu incatu elu privea pre Ddieu numai de alu seu si lu punea in contrastu, de si supra-ordinatu, ddieiloru altoru popore. Din credinti'a dezvoltata din acesta cunoscutia a urmatu despretiurea altoru popore si ferirea de amestecu cu densele până la estremu.

Insa cându a venitu plinirea tempului, naturalismulu si egoismulu paganescu si separatismulu iudaicescu a facutu locu iubirei lui Ddieu, că parinte universalu alu tuturoru si prin acest'a iubirei imprumutate intre omeni, că fii a aceluasi parinte.

Sa luamu Evangelile a mâna, sa luamu Faptele Apostoloru si ne vomu convinge cum intrunesce de repede acea iubire sufletele insetate de a scapa de catusile tempulu de până aci, cari faceau viati'a pentru unii o urgisire si pentru altii o speculatiune de a si acura toate comoditatile pre socotela altora. Sperantia pentru o viatia viitoria conditionanu o alipire netiermura de viatia pamentosca, dara o activitate in fapte folositoare pentru deapropo, va sa dica, pentru omenire, fara de temere de lipse, de asupriri, de persecutiuni si chiaru si de morte.

Impregiurarea acest'a a facutu sa strabata creștinismulu in scurtu tempu pana la partile estreme a le lumei cunscute atunci. —

Stramosii nostri nu se puteau scuti sub templele, palaturile si statutele ce le au radica cu deosebire in valea Hatiegului si in valea Muresului, unde au fostu radica sub influinti'a prevalenta a paganismulu, cele doue capitale mari, cu locuitori de sute de mii de omeni, Ulpi'a Traiana si Apulum seu Alba Iulia. Ei aru fi cadutu pentru totu deun'a cu aceste, deca nu paraseau in graba obiceiurile unei vietii corupte, cari le au ruinatu puterea politica. Stramosii nostri inse de parte de pestilenti'a desfrenatorulu din Babilonulu modernu de atunci, de Roma, au imbratiasiatu viati'a cea regene-

ratori'a, adusa in germeni din locurile, unde o predicase Apostolul gentiloru, Paulu, carea ia petrecutu prin furtunile ce au venitu in seculii ai treilea si urmatorii dupa Chsu, si si-au asigurat existinta p'na in momentele de fati'a.

Intruniti in o comuniune spirituale prin biseric'a crestina ei au traitu cu mii de ani mai multu dec'atu legaturile politice, cari ii tienea intr'o unitate si cari cadusera abia dupa doue sute de ani dela stabilirea lor aici. Dec'a nu erau legaturile bisericiei crestine cu consolatoarele lor invetiaturi, indiferentismulu materialisticu si cugetarea subjectiva curatu rationalu, ii macina de multu si nu opuneau at'at'a resistintia tentatiuniloru seculari.

Si dec'a divisiunea nu intr'a in biseric'a crestina preste totu, dec'a nu erau persecutiunile din partea cea ambitioasa si pofitoria de dominatiune, care s'au repetitu in diferite forme din partea bisericiloru apusene, (latina, protestanta si reformata) astadi eramu si mai fericiti. Spriginulu moralu celu da omenirei biseric'a originale crestinesca aru fi infratitu de multu poporele din aceste tienuturi spre spriginu reciprocu si prosperare comuna.

Eveneminte politice.

In ministeriulu ung. s'au inceput unele schimb'ari. Conte Mico nu mai este in postulu de ministru de comunicatiune, ci, pre l'anga capatarea crucei celei mari a ordinului Leopoldinu, prin unu biletu regescu, fu dispensatu de sarcin'a sea ministeriale. In loculu densulu inca nu e denumitu nimenea, dara ministru de comertu este de o camdata insarcinatu cu conducerea provisoriu a ministeriului de comunicatiune.

Se p'ote ca si in ministeriulu de interne va urm'a a se face vre-o schimbare. Chiamarea comissariului reg. transilvanu, cont. Pechy la Pest'a, se afirma, ca sta in legatura cu impregiurarea ac'est'a. Ministru Rajner dice „N. Fr. Ll.“ ca bolesce si h'ol'a lui se afla in stadiulu, in care er'a cea a ministruului Wenkheim c'andu a pasitu din ministeriu. — Ac'est'a par'a a ironia, cu t'ote ca starea sanat'atiei ministruului e de asi'a inc'atu p'ote lesne da anse la faime de o positiva schimbare de pers'one — Pentru ministeriulu lui Gorove spunu unele sciri ca este destinata Slavy. Ministru Lonnyay, se spune, ca se pregatesce de a trece la ministeriulu de finantie alu imperiului seu la celu comunu. Urmai va Kerkapolyi seu altulu? inca nu scimu. At'at'a vedemu ca schimb'arile proiectate nu involv'aza o modificare de sistemu, ci numai o schimbare de pers'one ale aceleiasi partide.

Din Cislaitani'a se scrie, ca contele Potocki face incerc'ari in t'ote partile pentru de a impac'a nationalitatile si ac'est'a o face cu mare

prevenintia, accentueza insa, ca din marginile constitutiunei presente nu va sa i'ese, ci acelea le va largi p'ana unde va fi cu putintia.

Imperatulu se dice mai departe, consimte acum a fi incoronatu de rege alu Boemiei, inse pre l'anga reservatiunea, de a nu se deduce din actulu ac'est'a consecintie, cari sa v'ateme unitatea tieriloru cislaitanice, nici constitutiunea acestoru tieri.

Potocky va merge la Prag'a, unde are se sos'esca si Palacky. Aici se voru intrun'i in giurulu ministruului toti conducatorii opusetiunei cehice spre a trat'a in pers'ona de impecarea constitutiunale.

E curiosa observarea unu diariu tiroleanu intre caosulu de sciri despre afacerile interne a le imperiului si cu deosebire, candu vorbesce Potoeki, despre unu proiectu de alegere in senatulu imp. in care proiectu se recomanda alegerile directe in senatu. Foi'a ultramontana in carea se p'ote cet'i observarea, amenintia asi'a: „Aduceti voi lucrulu pana acolo, in c'atu sa nu mai putemu fi austriaci, vomu plant'a crucea elvetiana pre muntii nostri!“

In Prussi'a vorbescu astadi mai multu diariiele dec'atu parlamentele. Acelea se ocupa de afacerile interne ale imperiului Austro-ungurescu. Eata ce cam dicu ele: Dec'a s'aru intem'pl'a cumva, ca in Austri'a sa ajunga lucrurile la o revolutiune intre elementulu nemtiescu si slavu, atunci Germani'a se va intrepune cu t'ota ponderositatea ei pentru elementulu nemtiescu. Totu asi'a ceva va trebui sa se intem'ple si candu „Austria-nemtiesca“ se va descompune dupa politic'a lui Beust seu altoru urmatori ai sei in corpuri imperiali de cehi, sloveni si nemti; pen'truca si atunci e periculu pentru germanismu; In ambe casurile e preste putintia de a scap'a fara resbelu din partea Germaniei contra casei lotaringice.

Acelesi diarie prognosticeza si o alta eventualitate de resbelu. Ele dicu ca pentru unu resbelu aru fi tempulu celu mai oportunu acum si adeca pentru anecsarea Germaniei de sudu, pen'truca Austri'a acum nu e capace de resistintia si imperatulu Francesiloru nu are gustu de a purt'a resbelu tocma in momentele presente.

Francea e preocupata astadi de plebiscitu si de aceea in Rom'a au cugetatu cei adunati acolo ca e tempulu celu mai oportunu de a face pre pap'a infalibilu.

Din Rom'ani'a, p'ote din caus'a serbatoriloru, ne lipsescu diariiele. Nu scimu dara ce se petrece acum acolo si dec'a se petrece ceva. Ministru presedinte se pare a remane injuratulu de opusetiune Al Golesecu, numitu si Arapila. Elu se va nisui si va compune unu cabinetu, provisoriu p'ote, cum va put'e. Tocma ne sosescu

„Inform. buc.“ si ele afirma ca asi'a se va intem'pl'a cu ministeriulu. Diariiele streine alarmeza lumea cu faime despre complaturi contr'a principe-lui Carolu. Sa fimu cu reserva si cu grigia la primirea acestoru sciri, pen'tru ca in cercurile de influentia din Berlinu vorbescu omenii cam asi'a: „Crisea ce se asc'apta (in Bucuresci), ca sa fia intimpinata cu succesu invingatoriu, recere deplina cercumspectiune si energia din partea Principelului.“ lera „Inf. buc.“, la cari ne mai provocaramu, dicu cu privire la situatiunea peresenta:

„Se fia ore totulu perdutu?
Nu, noi totu nu desasperamu.“

Si nici convingerea ca avemu se fimu guvernati de ministeriulu A. G. Golesecu, nu ne face ca pre alti colegi, sa vedemu totu negru inaintea ochiloru. O buna impulsione inc'aldata de o radia de primavara in min'a tinera a Domnului nostru. va opera pe candu nici nu ne asceptamu indreptarea situatiunei nostre politice. „Press'a“ se pregatea se impute Tronului directiunea ce aru fi luatu contraria vederiloru ei; noi lu vomu salut'a cu devotamentulu nostru, cum astadi o facemu cu speranti'a nostra, pen'tru otarirea in care de buna s'ema se va manifest'a tieri; otarirea de a tine ori care fia ministeriulu ce astadi si mane vomu a avea, sub celu mai sinceru regimu reprezentativu.“

Epistole din Germani'a.

c'atra unu invetiatoriu din patria.

Dresd'a . . . . .

In clas'a II (resp IV), care cuprinde copii dela 7-8 lea anu, se cet'i o istori'a din cartea de cetire „Lebensbilder“ II Mai antaiu o cet'i invetiatorulu insusi cu voce desvolta, respicatu si cu intonatiunea corespunditoare; dupa ac'est'a o cetira copii cari erau cetitori mai buni, si apoi si de cei mai slabuti. Urm'a apoi privirea mai deap'rope la cuprinsulu bucatiei cetite, dupa modulu aratatu in epistol'a trecuta (despre „pomu“) prin intrebari potrivite, puse din partea invetiatorului, la cari scolarii respundeu totu in constructiuni complete. Unde respunsurile nu le poteau da scolarii indata in forma precisa, ajut'a invetiatorulu p'ana candu mergea. In fine li propuse bucat'a de cetire in istorisire libera, si scolarii mai capaci o istorisira apoi dupa densulu, ajutati de c'atra invetiatoriu prin intreb'ari acomodate, si prin indrept'ari in espressionu si in intrebuintiarea cuvintelor.

Devenindu prin ac'est'a, totu cuprinsulu istori'erei la cunoscenti'a si consciinti'a eleviloru in pri-

FOISIORA.

Libraria nationale romana.

Are Romani'a librari'e? Multe suntu intr'ens'a, si nici un'a a ei. Ele streine la limb'a ei, la cultur'a acestei limbe, la literatura ei, la scientiele si artele ei; streina dara e si Romani'a la interesele ostrogote si matrapazoice ale acestoru librari'e.

Se ne esplicamu.

C'andu eram copilu, sc'olele, liceurile, in ambele domniate eru elenice; dascalii prin casele particulare era greci seu grecesci. Copii aveau necesitate dela Pilade pana la Demosthene si Platonu pana la Eschilo, Homeru si Hesiodu de carti elenice. Era dar stabilite in Bucuresci, Iasi si Craiova, Bibliopolia, si comerciantii cu aceste carti se dicea forte naturalu bibliopoli.

Mai era in Bucuresci la santulu George-vechiu si in Coltia doue sc'ole publice, ce de la Bucovna din clase in alt'a ducea pe copii, p'ana la ciaslovu si psaltire, p'ana intru a spune pe carte si a citi cadiania si mineele, si a cant'a de la Agios o Pteos, p'ana la Cheruvicu, trecendu prin totu octoechulu adeca cele optu glasuri ale lui Damaskinu. Din acele sc'ole esia Fonseci, condicari, ca T'arci, Bonaresci, Stanci, Mamuleni, Anoni Pani, si p'ana la Vladimiresci, si Villara; si Radulesci, Racoti, unulu ca sa incinga sabi'a cu Vladimiresculu si sa sdrob'esca capulu Balaurului, si celu din urma ca sa intre in studiele classicitatiei.

Sc'olele din santulu George, din Coltia si dela t'ote bisericile din urbe si sate (eu amu invetiatu romanescu in tinda bisericiei din satulu Girboviu s'au Slojitorii, din Judetiulu Ialomitiei din plas'a Grindu-

lui de Fagarasi) aceste sc'ole mai remasesera din academiile basiliane si dela Hotin de unde se instrui Petri Russiei, si toti apostolii ortodoxiei si civilizarei ei. (Socrulu meu, Rom'anu din Macedonia, nepotu alu matematiculu archipastoru Theotoke, colonelulu Alexandru, elevu alu sc'oleloru basiliane a fostu mentoru si instructoru sub Pavelu ai repositiloru imperatori Alexandru I si Nicolae.)

Trecendu din aceste parentesi voiu sa aretu ca pentru restulu ac'eloru sc'ole din sinulu bisericiloru se afla firesce si comerciantii de carti romanesci, de Bucovna, Ciaslove, Psaltirii, Minee, Cadianii, Vietiele sfințiloru, Molitfelnice, Liturgii, Apostoli, Evangellii, Fl'orea daruriloru, Esopii, Alexandrii (ce nu se dicea Alexandrii), Alexe omulu lui Dumnedieu, Pogorirea maicei Domnului la iadu (care fu dela inceputu typulu si motivulu divinei comedie a lui Dante). Argiru celu pre frumosu, cu Elen'a cea pre frumoasa (alegoria a lui Traianu cu Daci'a).

Acesti comerciantii nu se dicea pre elinica Bibliopoli, ci pe scurtu Carturari, si magadinele lor, carturarii in cari se afla si potire, cruci, cadelnitie, catie, ic'one, epitafe, sfite, clopote, t'oce de feru etc.

Nu e unulu din acei carturari care sa fi muritu saracu s'au vitiosu, s'au mofluzu. Se scie familia lui Hagi George (pen'tru ca acei omeni era si Hagii, dela mormentulu Domnului, i'era nu din lupanalele Parisului), ca Hagi Anastase si altii, familie oneste pietose, cetitoare de bisericu ca St. Nicolae din Sellari, din care avemu astadi descindenti, din cei mai eminenti cetatieni si reprezentanti ai comertului.

Care este caus'a ca acele familie in flori'a si prospera in comertulu lor?

Caus'a era ca fiindu carturari se linea exclusivu de comertulu lor; nu numai ca nu se amesteca in politica sa devia demagogi, ci nici in contracte si concessiune, spre a si risc'a capitalulu seu si averile veduveloru si orfaniloru.

Dela 1822 inca incepura pe l'anga Esopii si Argirii, si Fl'orea Daruriloru a es'i si opere ca ale lui Maioru, Sincai, Samuilu Claini, Molnaru, Tichindealu Mamuleanu, Vacaresculu, Beldimanu, Asaki, Saulesculu, Heliade, Poteca, Marcovici, Poienaru, Negruti, Boliacu, Alexandrescu, etc.

Carte in limb'a romana cam vine dela chartia de unde si chartiele geografice, si ensusi scrisorile si insusi cartile de jocu si de datu la norocu

Cu inceputulu studiulu limb'ei, si cu cercetarea vorbeloru, ce voru unii a da numele propriu fia carui objectu, sa nu mai dica adica ventrei s'au pantecelui inima (pe mueti inca ii dore la inima candu ii dore cu multu mai josu), se pusera unii buniora de a traduce vorb'a greca biblionu in biblia, liberu (livre franc. ce se distinge din carte), si carturariiloru le disera librarii.

Pietosii carturari nu pre cutedia a se incurca cu carti profane d'ale baietiloru si logofetiloru. Ei nu si puneau fondurile unde nu vedeau numele de Filareti, de Grigorii, de Beniamini, de Vacaresci.

Pre atunci era unu flacaiandru ce debut'a ca si unu amicu alu nostru cunoscutu, cu cosini'a in tirgu pela baratie spre a cumpera pane de babicu si legume, pen'tru c'uhni'a domnului seu unu'a dia carturari. Ac'est'a se numia Iosifu si ii placea sa

vin... a materiala, se purcese apoi si la cunoscerea si deslusirea partii formale a ei.

Georgie ! care e constructiunea cea d'antain din istoria, ce am cetitu ? Care e a doua ? Sa ne spuna lonu dicerea a trei'a ! Cum suna dicerea a patr'a pana la punctu ? etc. Cate constructiuni seu diceri contine dar' istoria ? Cetesce tu inca odata constructiunea prima ! Cate cuvinte simtu intrens'a ? Cate intr'adou'a, trei'a etc ? In constructiunea prima sunt unele cuvinte, care le potemu exprima dintroduta, cu o deschidere a gurei. Cari sunt acele cuvinte ? Aceste cuvinte le numimu „unisilabe.“ Cautati cuvinte de acestea si in constructiunile urmatore. Cari sunt cuvintele care le potemu dice cu doue deschideri ale gurei ? Cate silabe au cuvintele aceste ? Cautati cuvintele cu doue silabe ; Cu trei, patru, mai multe silabe ! Din ce potemu cunosce, ca cate silabe are unu evenimentu ? Pana acum'a am descompusu istoria in constructiuni, acestea in cuvinte si acestea ierasi in silabe. Potemu desparti silabele in parti si mai mici ? Desparte silabele din constructiunea prima in partile acestea mai mici ! Cum numimu partile acestea ? Spune sonorile silabei prime, a doue etc. Cum numimu sonorile a, e, i, o, u ? cum b, d, g, f, etc ? Pentru ce se numescu consonante ? Cetesce tu constructiunea prima, dupa silabe ! tu a doua etc. Acum cu totii ! Ce ati facutu voi dar' acum'a ?

In istoria noastra vinu unele cuvinte inainte, cari sunt compuse din doue trei cuvinte ! Care mi pote spune astfelu de cuvinte ? Din cate cuvinte e compusu evenimentulu tata de familia (Hausvater) pomu roditoriu (Fruchtbaum) ? Nu e destulu sa dicu tata, (Vater) pomu (Baum) ? Pentru ce nu ? Asia, pentru ca tata, potu fi de mai multe feluri ; trebuie dara sa-lu hotarimu mai deapropo. Care evenimentu hotaresce pre evenimentulu tata, —pomu, mai deapropo ? Cum le numimu acele cuvinte ? cum cuvintele tata, pomu ? etc. Mai spuneti astfelu de cuvinte compuse. Spnneti la cuvintele, care le voiu spune eu, cuvinte hotaritore mai deapropo ! . . .

In care evenimentu in istoria noastra vine silaba postpusa „utia“ ? Ce insemneza evenimentulu „casutia“ . Cine siede intr'o casa, cine intr'o casutia ? Ce punu omenii cei mari in capu ? —o palaria ! Dara copii mici ? —o palariutia ! In gradini mai mari, se afla de multe ori cate unu locu mai micu ingraditu, numitu pentru flori, cum lu vomu numi pre acel'a ? —gradinutia. Unde sunt ferestri si unde ferestrutie ? Spuneti-mi inca vr'o cate-va cuvinte cu silaba postpusa „utia“. Acum vr'o cate-va cu silaba „a-sia“, „itia“ etc.

Cele aretate pana aci, aflarea subjectului si a predicatulu unei constructiuni, singularulu si pluralulu substantiveloru, deducerea de familii de cuvinte dintr'o radacina si cunoscerea si aplicarea pro-

numelui personalu este aceea, ce are a se percurge din gramatica in acesta clasa.

Din computu se continua operarea cu cele 4 specii in resortulu numeriloru dela 20—100.

Inv. catu face de 9 ori 5 ? Catu-mi iesa, deca ieu pre 9 de 6 ori ? Cu catu e mai mare de 5 ori 8, decatu de 5x6 ? Din 7x8 se scoteti 20 Luati din 8x9, de 8x3 ! Deca 1 fl de cafea este cu 2 dieceri, catu voru constá 4 fl ? — De cate ori cate 1 puntu suntu in 4 p. ? —de 4 ori ! De cate ori va trebui sa dau dara cate 2 dieceri ? —de 4 ori cate 2 dieceri. Cati dieceri suntu de 4x2 dieceri ? Catu constau dara 4 p. ? Unu tata da la fia-care din cei 6 copii ai sei cate 7 cruceri, cati cruceri au datu la toti ? —La unu copilu au datu 7 xr. 6 copii suntu de 6 ori cate 1 copilu asiá dara va fi datu de 6 ori cate 7 xr. facu 42 xr. Unu puntu de carne consta 4 gr. catu v'aru constá 8 p. ? (Resolvarea ca mai susu) Intr'o gradina suntu 8 renduri de pomi, in fiacare rendu cate 8. cati suntu preste totu ? In scaunulu acest'a siede 6 copii, cati in cele 5 scaune de pre partea acest'a ? Unu baiatu are 5 gr. altulu de 4 ori atat'a, catu are acest'a ? Catu vomu capeta din urmatorele probleme : ? de 4 ori 20 ? —20 suntu 2 diecimi, de 4 ori 2 diecimi suntu 8 diecimi=80. 2x50 ? —2 ori 5 diecimi facu 10 diecimi 100. 2x30 ? 2x40 ? 3x20 ? 3x30 ? 5x10 ? 6x10 ? 9x10 ? 5x20 ? (2x20) (3x20) ? — de 2 ori 2 dieci facu 4 dieci, si de 3 ori 2 dieci, 6 dieci, 4 dieci si cu 6 dieci—10 dieci—100 ! (2x40) (2x10 ? etc. Iosife vine odata incoco, sa ne areti la masina de computu, catu va face de 3x15 ? — Cate globuletie stau pre betisiorulu celu d'antainu ? —10 ! Cate ti mai trebuie pana la 15 ? —inca 5 din betisiorulu alu d-lea. De cate ori 15 ai acum'a ? —odata 15. De cate ori ai sa mai iei inca 15 ? — inca de 2 ori. Asia dara :

1. 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 de cate ori 15 ai aci ?
0 0 0 0 0 de—3 ori. Cate globuletie suntu in rendulu 1, 3, 5 ? cate in alu 2, 4, 6-lea rendu ? De cate ori 10 ? de cate ori 5 ?
In locu de 3x15, cum potemu dara dice ? — (3x10)+(3x5)=30+15=45 si cu 10 facu 40 si cu 5=45, asiá dara 3x15 =45.

Totu la masina de computu se aretara rezultatele dela 4x12, 5x16, 7x14 ; 2x23, 2x26, 3x28, 3x32.

Apoi se resolvira fara ajutorulu masinei, mentalu, problemele : 3x13, 3x14, 3x16, 3x19, 3x21, 3x26 ; 4x11, 4x14, 4x15, 4x24 ; 234

5x15, 5x16, 5x18 ; 6x12, 7x14 ; 8x12.— In fine unele aplicari cu numeri numiti.

Din geografia (1 ora pre septemana) s'au lutu ca repetitia descrierea si positiunea unoru zidiri mai insemnate, scopulu spre care, de cine s'au ziditu ; asemenea inca si monumentulu principelui electoralu Fredericu Augustu, care se afla in Dresda si e facutu din arama aurita. In fine pre scurtu insemnateea acestui principe pentru tiara si in deosebi pentru Dresda.

Acestea tote se intielege s'au predatu intr'o limba si intr'unu modu acomodat priceperii copiiloru, si prin intrebări corespunditoare s'au condusu a se exprima si densii despre cele enarate.

Proiectu de Lege

(Continuare.)

A. Gimnasia inferioare si superioare.

§. 24. Cele 4 clase prime formeza gimnasiulu inferioru, care prepara tinereea, (cu deosebire prin instruarea limbii latine) de o parte, pentru gimnasiulu superioru, de alta parte pentru obiecte de invetiamentu prescise in scolele reale.

In gimnasiulu inferioru dureza.

1. Cursulu 4 ani cu atate-asi clase.

2. Obiecte obligate suntu : a) religiunea si moral'a ; b) limb'a latina ; c) limb'a de propunere ; (instructiva) d) unde e limb'a magiara cea de propunere, limb'a germana, unde inse e un'a nemagiara, limb'a magiara ; e) geografia ; f) istoria magiara ; g) istoria universale ; h) aritmetica ; i) fisica ; k) chemia ; l) istoria naturale ; m) desenulu ; n) caligrafia ; o) gimnastica ; p) cantu.

3. Obiecte propuse ordinariu inse nu obligate, suntu :

German'a seu alta limba din patria, dupa lips'a regiunei, in care respectivele nu suntu obiecte ; obligate limb'a francesca si englesca.

§. 25. Gimnasiulu superioru statatoriu din cele doue clase superioare ale gimnasiului completu are problem'a cu deosebire, a pregati pre elevi pentru studiile liceale superioare.

De regula se va arangia gimnasiulu superioru in legatura cu gimnasiulu inferioru sub o directiune. Conformu recerintieloru instructiunei publice se pote inse la locuri, unde esista deja unu gimnasiu inferioru, nu de statu, infiintia unu gimnasiu superioru de sine statatoriu sub directiune propria.

In gimnasiulu superioru

1. dureza cursulu doi ani :

2. se voru propune :

ca obiectele obligate : a) religiunea si moral'a b) limb'a latina ; c) limb'a de propunere d) germana unde e limb'a magiara cea de propunere, ma-

citésca pe Petru Maioru si pe Tichindealu ce sta uitati si prafuiti prin rafturile magadielor din dosu.

—Iosife draga, ii diseiu intr'o di, candu me duseiu sa cumperu o cadelnitia, de ce nu te faci tu libraru ?

—Nu sciu, ce este libraru, dar me trage inim'a sa esu cu mes'a in piata Pusicariei sa scotiu la vendiare. Luarea Ierusalimulu, Istoria Romaniloru si Fablele lui Tichindealu ce mi le-si datu Dumneata, si sa intindu si cate va cadre ca bataia lui Alexandru cu Poru imperatu, si arderea Moskei. N'are cine 'mi face pe Mihaiu vitedu, ca cumu l'asiu vinde ca pana calda.

—Pana sa 'ti faca cine-va pe Mihaiu vitedu, uita Numa Pompiliu si Orestu de Beldimanu, plangerea patriei de Mamuleanulu, amu facutu si eu gramatic'a limbii romane, amu aritmetic'a lui Francoeru, a se mai puiu si alte carti la tipariu. Mai tardiu deca t'ei face tu libraru a se te indemnulu sa te faci si editoru.

—Editoru ! nu sciu ce-va sa dica editoru.

—Eaca, Jupán Anastase, si Hagi George, candu ajunge de nu se mai afla cate o carte, ca ciaslovo, psaltire, molitfelnicu, minee, s'au Alexandrie, Esopie, Argiru, Florea daruriloru s'au calindare pre o suta de anni, ori diodii, ori arderea Moskei candu franciosii spendiaru la alde cai morti prin bisericu in locu de policandre, punu de le tiparescu din nou ; cate o data se invoiescu cu cate unu carturaru ca Antonu Panu sa faca visulu maicei preciste, s'au cantari de Vicleim in stihuri s'au colinde dela craciunu si le dau ei la tiparu, atunci se namescu editori.

Si amu de gandu, candu t'ei face tu libraru sa'ti dau fablele lui Tichindealu sa le tiparescu cu cheltuial'a ta ; ca nu mai traiesce autorulu, si de aru trai, n'asiu crede ca l'aru mai lasa censur'a sa le tiparesca. A patitu bietulu omu multe pana a si muritu din caus'a cartiei acesteia. Candu o vei tipari, a sa'ti facu biografi'a barbatulu s'o pui in capulu cartiei.

—Ce va sa dica Biografia ?

—Istoria vietiei unui omu, eca, cum este in Esopia scrisa viatia lui Esopu.

—Ca si Alexandria ?

—Ba nu ; acest'a nu e biografia, ci o mithistoria. Adeca adeveruri seu istorie amestecata cu minciuni seu cu basme.

—A ! Domnule, sa scii ca de astadi nu mai siedi la stapanu. Me socotescu cu jupanulu sa esu cu cinste si me facu si eu omu cu capulu meu.

—Dar ai bani cu ce sa 'ti platescu kiria pravaliei ?

—Mi se face si mie din simbria mea sa iau vreo trei sute de lei.

—Aide dar ; te imprumatu si eu cu vre-o patru sute. Nu credu in sa 'ti ajunga, ca pravaliele pre aci prin Marchitani si pe la St. George sa suie pana la o mie de lei pre anu Incepe mai antain cu mes'a in piatia cum diceai, si voi scrie boierulu Beldimanu sa 'ti trimita pre Noma Pompiliu si pe Orestu ; te voiu face cunoscutu cu Nenea Parisu Mamuleanulu, si chiaru cu parintele mitropolitu Grigorie.

Din diu'a aceea Iosifu se facu libraru romanu, si fiindu ca pre atunci era la moda termiaitiunile in ici si in of, vru sa 'si dea si unu supranume

totu romanescu dicanduse seu Romanovicu seu Romanov. Eu ii diseiu sa se dica mai bine pre curatu romanescu Iosifu Romanulu, ca nu pre imi placea pre atanci ici.

Elu remase camu pre ganduri, si mi spuse ca ca unu libraru nu se pre potrivescu sa ia asiá Romanu opincariu ce nu scie carte. Cam avea mare cuvantu pe atunci si ii diseiu :

—Hei bine, fa-te dar Romanov. Dar vedi sa nu te alegi cu vre-o judecata din partea consalatalui Rusescu.

—Da de ce ?

—Fiindu ca imperatulu Russieloru este din familia Romanoviloru.

—Dar ce ? au nu este iertatu sa aiba cine-va acel'asi nume cu altulu ? Ar fi vai de noi candu sfintii s'aru legu de noi pentru ca nasii ne da numele loru. Eu asiu ave a face cu St. Iosifu, dumneata cu santu Ioan, Maria sea Voda cu Santulu Grigorie.

—Bine diei, haide ! Fii dar Romanov si eu ti voiu fi nasu, imperatulu Russiei ca unu pravoslavnicu chrestinu va fi multiamitu candu libraru se voru onora cu numele familiei lui care a civilisatu Russia. Catu pentru mine, libraru cam semena cu apostolii, mai vertosu candu se facu si editoru. Si crede-me ca mai mare placere mi face Gorjanu candu lu vediu cu cosinitia cu carti in poria Baratiei, de catu unu calugaru grecu cu ose de morti in cutii de argintu.

(Va urma)

giar'a unde nu e limba de propunere, e) geografia matematica si fizica, f) istoria universale cu privire deosebita la istoria greca si romana mai tarziu la cea ungara g) algebra si geometria, h) fizica sistematica, i) gimnastica.

3. Obiecte ordinarii propuse, inse nu obligate:

a) german'a unde nu e obligata, b) o alta limba din patria dupa recerintele regiunii, c) desemn, d) cântu, e) stenografia, f) limb'a francesca si g) englesca.

Unde gimnasiul superioru e impreunatu cu gimnasiul inferioru se voru propune in cele patru clase inferioare obiectele citate in §. 24.

§. 26. La fia-care gimnasiu inferioru se va infiintia unu cursu de pregatire de 2 ani, care va sta, impreunatu cu acest'a sub directiunea lui, la care voru functiona celu pucinu doi invetiatori diplomati.

§. 27. In cursulu de pregatire se voru primi astufeliu de elevi din scoléle populare, cari se pregatescu pentru scoléle midilocie si au depusu celu pucinu din obiectele, care se propunu in cei doi ani primi in scoléle populare, unu esamenu de primire cu succesu.

La cercetarea anului alu doilea séu si ambiloru ani a cursulu de pregatire voru fi avisati acei elevi, caror'a li s'a refusat, pentru pregatire defectuosa, observata cu ocaziunea esamenului, primirea in clas'a prima gimnasiale, la casu ca intr'atele au corespunsu recerintelor susu amintite.

§. 28. Elevii, cari voiescu a intrá in in vre unu cursu gimnasiale inferioru séu superioru séu cari voiescu a trece dela unu institutu gimnasialu la altulu suntu restrénsi a depune la institutulu, in care voiescu a fi primiti, unu esamenu de primire.

La esamenulu de primire pentru clas'a prima se voru admite baeti, cari au implinitu celu pucinu alu 9-lea anu si au absolvatu cursulu de pregatire (§. 26.) séu caror'a li s'a concesa, din partea corpului profesoralu a respectivei scolé midilocie si din partea inspectorelui scoléi districtuale, in urm'a dovedirei, ca au studiatu obiectele de invetiementu preserise in scoléle elementarie, a depune esamenulu de primire.

Obiectele esamenului de primire si mesur'a cunoscintelor o determina ministrulu de instructiune.

In clasele superioare se voru primi:

a) elevi, cari voindu a trece din o clasa reala precedinte (d. e. dupa absolvarea clasei a 3-a reale in a 4-a clasa gimnasiale) voru depune unu esamenu de primire si din acelea obiecte a clasei gimnasiale precedinte, care in scol'a reale nu s'au propusu.

b) elevi instruati in institute private séu a casa, déca voru documenta prin testimonie castigate la esamenulu anualu, ca au studiatu obiectele clasei gimnasiale precedinte corespondentiu si déca voru depune esamenulu de primire.

(Va urmá)

O r a d e ' a m a r e, 13 Aprile 1870.

Dle Redactoru! Adese ori avui ocaziune a ceti prin foile nostre nationale despre festivitati pompoze seversite in biseric'a rom. gr-or. din cetatea Oradiei. Nu me prindea nici odata mirarea la cetirea lor, caci anca cu vr'o cativa ani mainte de acest'a avui onorea a cunoce in persóna pre unii dintre barbati, cari conduc acésta comunitate bisericésca cu multu zel, si cu deosebire pre rev. d. prot. si presiedinte consist. Simeonu Bic'a, cunoscutu dejá natiunei cá barbatu devotatu ei si meritatu atátu pre terenulu bisericescu cátu si politicu.

Despre o atare festivitatu pompoza, alu cárei martoru oculariu me simtu ferice a fi fostu si eu voiu a ve insciintia de asta data. A dou'a di de santele pasci e obiceiulu aci de a est cu processiune afara la câmpu pentru santirea graneloru.

Obiceiulu acest'a e si prela alte sante bisericii, inse modulu, in care s'a seversitu acésta processiune aci a fostu unicu in felulu seu.

In diu'a premergatore intielegendu-se comitetulu parochiale cu suslaudatulu dnu prot. despre acestu actu santu s'a otaritu, cá sa se recuire comand'a militare din locu pentru tramitarea duoru companie de militari in parade la acestu actu. Comand'a militara nu numai ca au incuviintatu cu cea

mai mare bunavointia acésta recerare, ci anca din indemnulu seu propriu au renditu si band'a pentru mai mare pompa.

A dou'a di prela 9 1/2 ore de diminétia se pusera soldatii cu band'a in frunte in piati'a cea frumoza a orasiului inaintea santei bisericii orientali, cari la pomenirea numelui Majestáti Sele in biseric'a dederu mai multe salve. — Era inaltiatoriu de inima a vedea acum dupa finirea servitiului dumnediescu rendulu celu frumosu, in care purcesera cátra câmpu afara; in frunte band'a esecutandu cele mai frumoze piese, dupa aceea o compania de soldati, apoi tenerulu coru alu studentiloru romani din locu, dupa cari urmau preotii slugitori imbracati in ornate serbatorescu sub baldachinulu celu pretiosu donatu santei bisericii de Escelenti'a Sea Metropolitu nostru A n d r e i u, dupa aceea alta compania de militari, iera in urma publiculu, atrasu de melodiele cele dulci atátu ale muzice cátu si ale tenerulu coru, era nespusu de mare fára deosebire de confessiune si nationalitate. Ajungendu la câmpu dupa santirea apei sa stropira atátu oldele cátu si publiculu, iera dupa seversirea rugaciuniloru indatinat se intórsera totu in ordinea de susu cátra orasiu, inaintea santei bisericii mai cantandu-se „Christosu au inviatu“ pontificantele prot. stropi cu apa santita si pre militari.

Astfelu se serbara aci in mijloculu atátora confessiuni si natiuni streine santele pasci la biseric'a rom. gr. or. Eu nu potu, decátu numi sa felicitezu acésta comunitate bisericésca, carea are in fruntea sea astfelu de barbati, cum e prea on. d. prot. Sim. B i e ' a si curatorulu primariu d. Diamandi, dorindu-le din sufletu, cá Ddieu sa-i tieha la multi ani.

Inainte de a incheia acésta scrisóre, permitemi-mi, dle Redactoru, a mai adauge vr'o doue observári — triste, inse adeverate. Amu observatu, ca sub totu decursulu santei liturghii unii domni si domne nu se sfiaa a conversa intre sine in limb'a magiara spre cea mai mare indignare a mea si creda, ca a totu sufletulu crestinu romanescu. Abstragendu dela aceea, ca biseric'a, cá casa de rugaciune a Domnului nu póte fi si casa de conversare, eu unulu nu mi-amu potutu esplica altfelu acestu obicei reu, de cátu ca acei domni si domne séu nu sciu romanescu, séu ca le mai place chiaru si in biseric'a a conversa ungurescu.

Alta esperiintia tota asia de trista amu mai facutu sub tempulu petrecerei mele aci: ca se afla si pre aci nisce domni, cari cu totu adinsulu aru voi se bage neghin'a discordiei intre conducatorii acestei comunitati bisericési si prin acést'a se prohibiteze cursulu regulatu, ce l'au luat de unu tempu incoce afacerile acestei comunitati; inse eu sum de firm'a credintia, ca nu li va succede, de ore ce mi place a presupune, ca conducatorii nu voru amesteca nici odata afaceri personali cu cele comuni.

Varietati.

Cetimu in „Fed.“ urmatorea Bibliografia: Un'a carte voluminoza, de 352 pagini, de mare importantia pentru biseric'a romana si prin urmare, si pentru vietia nostra politica-nationala, a esitu de sub tipariu, dilele trecute. Titulu cartiei este: „Vechi'a metropolia ortodoxa romana a Transilvaniei, suprimerea si restaurarea ei, de Nicolau Pope'a, protosincelu archid., asesoru cons., profesor de teolog., membru fund. alu Asoc. transilvane pentru literat. rom., etc, Sabiniu, cu tipariulu tipografiei lui S. Piltsch (W. Krafft), 1870.“ Altii mai chiamati decátu noi, nu voru intardia, credemu, a apretia din firu in peru acésta opera. De asta data nu potemu face alt'a ce decátu a pune sub ochii cetitoriloru nostri materialulu tratatu de dnulu autoru. Partea prima cuprinde urmatorele capite: I. Esistintia vechiei metropolie a Transilvaniei. II. Originea vechiei metropolie a Transilvaniei. III. Pusetiunea si jurisdic-tiunea vechiei metropolie a Trans. IV. Metropoliti vechiei metropolie a Trans. V. Apostasia metropolitulu Atanasiu. VI. Unirea si consecintiele ei. P a r t e a a d o u ' a tratéza urmatorele probleme: VII. Starea bisericei ort. din Ardelu dupa unire. VIII. Primele incercári pentru restaurarea vechiei metr. a Trans. IX. Primele radie de sperantia pentru restaurarea vechiei metr. a Trans. X. Deputatiunea din 1862 pentru restaurarea vechiei metr.

a Tr. XI. Ultimii pasi pentru restaurarea vechiei metr. a Tr. Partea a trei'a contine urmatorele cestiu: XII. Resolvirea vechiei metrop. a Trans prin imperatulu. XIII. Congresulu serbescu din an. 1865, si romani. XIV. Despartirea factica a romaniloru de cátra serbi. XV. Inarticularea restauratei metr. romane a Trans. si, in fine, XVI. Primulu congresu nationalu bisericescu elu restauratei metropolie a Trans. Tota acésta materia este intretiesuta cu multe date istorice. Cate-va priviri fugitive, ce amu aruncatu in opulu parintelui Nicolau P o p e ' a, ne facu a recomanda lectoriloru nostri acésta carte, carea li va oferu nu numai un'a lectura interesanta si petrecatoria ci si folositoria. Intre impregiurari atátu de fatale precum le avemu noi romani astadi, candu mai toti scrietorii nostri se ocupa de politica, unu opu cá alu dlui P o p e ' a si-are pretiulu seu indoitu. Autorulu dovedesce chiaru si prin marturisirile celoru mai renumiti barbati romani de ritulu gr-cat., ca partea mica a romaniloru, cari au trecut la biseric'a apusena, n'a cáscigatu nimic'a prin uniunea cu biseric'a Romei, ba ca ranele infpte in anim'a natiunei in urm'a desbinarei produse prin unione suntu imense. Ore impregiurari de fatia, in cari se afla biseric'a romana de ritulu gr-cat., nu atestéza ceea ce dice autorulu? Cine ni va respunde?

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante gr-or. din Troiasiu, protopresbiteratulu Totvaradiei, statatorie din 100 case, impreunata cu folosirea casei parochiale cu gradina de 1 jugeru pamentu, unei 1/2 sesiuni de pamentu si venitele stolare, intielegendu-se si birulu dela tota cas'a 1 mesura cucuruza sfarmitu.

Subscrisulu comitetu, dupa intielegerea cu dlu protopopu tractualu, prin acést'a escrie concursu, avendu aspirantii recursurile lor conformu statutulu organicu—pana in 5 Maiu vechiu, a. c. ale tramite domnului protopopu tractualu Iosifu Belesiu, in Totvaradia.

Datu in Troiasiu, comitatulu Aradu in 5 Apr., vechiu 1870.

Comitetulu parochialu.

(29—2)

Concursu.

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu la scol'a confessiunale gr-or. romana din Olosiagu in protopopiatulu Lugosiului, se deschide concursu pana in 12 Maiu vechiu a. c. emolumente suntu urmatorele: 300 fl. v. a. salariu anualu, 8 orgii lemne, 1/4 jugeru gradina si cartiru liberu.

Concursele prevediute cu documintele recerute, avendu in vedere § 13. art. I alu stat. org. au a se adresa, cátra subscrisulu comitetu parochialu. — post'a ultima Lugosiu.

O l o s i a g u 4 Aprilu 1870.

(28—2)

Comitetulu parochialu gr-or.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochii gr-or. din comun'a Corbesti in cerculu Totvaradiei, comitatulu Aradului, care e dotata cu folosirea aloru 2 jugere de fenatie la siesu, si 3 jugere aratoriu la dealu, biru dela 90 case cáte 1 mesura cucuruza sfarmatu, si tacele stolarie regulate; — subscrisulu comitetu in urm'a avutei contielegeri cu protopresbiterulu locale.—escrie concursu pana in 22 Aprile a. c. st. v. avendu inconcurintii recursurile lor prevediute cu documintele recerute adresate sinodulu parochialu ale aserne protopresbiterulu competente alu Totvaradiei.

C o r b e s t i, in 22 Martiu 1870.

(29—3)

Comitetulu Parochialu.

Burs'a de Vien'a.

Din 17/29 Aprile 1870.

Metalicele 5%	60 45	Act. de creditu	248 70
Imprumut. nat. 5%	69 60	Argintulu	120 85
Actiile de banca	710	Galbinulu	5 86